

Resultaten onderzoek steenuilen plangebied Sallandse poort en omgeving.

Methode:

Territoriumkatering:

Met behulp van standaard methode afspelen steenuilenroep (zie: De steenuil in Nederland; Handleiding voor onderzoek en bescherming, Bloem e.a. 2001). Deze beproefde methode geeft een goed beeld van de aanwezigheid en populatiedichtheid van steenuilen in een gebied. Uiteraard biedt deze methode geen 100% zekerheid betreffende het exacte aantal steenuilen. Op basis van ervaring blijkt dat er altijd in een gebied wel een paartje steenuilen niet reageert op het geluid en waarbij dan later blijkt dat er toch een broedgeval op die locatie is. Ten behoeve van dit onderzoek zijn drie avondbezoeken in het gebied gebracht.

Visuele beoordeling:

Hiertoe is het gebied overdag een dagdeel bezocht / beoordeeld waarbij ook bij diverse eigenaren van erven is geïnformeerd naar de aanwezigheid van steenuilen.

Voorkomen steenuil in plangebied.

Rond de inmiddels gesloopte boerderij bevond zich een territorium van steenuilen. Sinds de sloop van deze boerderij bestaat het plangebied echter uit een perceel ruig grasland. Er bevinden zich geen rust- of schuilgelegenheden voor steenuilen. Als vaste verblijfplaats voor steenuilen is het gebied dan ook niet geschikt. Het is niet uitgesloten dat het gebied nog als fourageergebied wordt benut. Via de gebruikte onderzoeksmethode is dit echter niet aan te tonen. Tijdens het bezoek overdag bleek wel dat het gebied als fourageergebied wordt gebruikt door torenvalk (*Falco tinnunculus*) en buizerd (*Buteo buteo*). Aangezien deze dezelfde prooi soort als steenuilen bejagen (met name woelmuizen) is het niet uitgesloten dat steenuilen ook van dit gebied gebruik zullen maken. Steenuilen maken gebruik van zitposten om vanaf te jagen en gezien het feit dat het grasland is omgeven door (ijzeren) weidepalen is deze mogelijkheid aanwezig. Overdag hebben steenuilen rust- en schuilplaatsen nodig en zoals opgemerkt zijn deze in het plangebied niet aanwezig. Ook de houtwal ten oosten van het plangebied bevat géén oude, holle bomen die door steenuilen als rust-/schuilplaats benut kunnen worden. De dichtbijzijnde hiervoor geschikte locaties bevinden zich in de gebouwen aan de Haringdijk omgeving nr. 7 en 9. Qua afstand is dit voor steenuilen te overbruggen. Ze moeten dan wel over een woonwijk vliegen. Gezien hun gedrag is dit minder waarschijnlijk. Geluidsonderzoek in de omgeving van Haringdijk 7 en 9 heeft geen aanwezige steenuilen aangetoond. Visuele beoordeling van deze locatie acht de aanwezigheid van een territorium daar ook niet waarschijnlijk. Weliswaar zijn er diverse oude gebouwen aanwezig die voldoende schuil en rustgelegenheden zullen bieden. In de onmiddellijke nabijheid ontbreekt echter een goed fourageergebied. Ten zuiden van de Haringdijk bevindt zich een woonwijk en de locatie Haringdijk 7 en 9 is omgeven door maïslanden; deze zijn als fourageergebied voor steenuilen omgeschikt.

Op basis van bovenstaande bevindingen is het niet waarschijnlijk dat zich in het plangebied nog een steenuilenterritorium bevindt; kortom het is reeds verloren gegaan door de onomkeerbare ruimtelijke ingrepen (lees: sloop boerderij) van de laatste jaren.

Voorkomen steenuil omgeving plangebied:

Via geluidsinventarisatie zijn de aanwezige steenuilterritoria ten noorden van het plangebied in kaart gebracht. Zie de bijgevoegde kaart voor de resultaten hiervan. Op basis van deze recente katering en inventarisatie gegevens vanuit het verleden blijkt dat de populatie steenuilen in deze omgeving sterk onder druk staat. Territoria die tot voor enkele jaren bezet waren (Raarhoeksweg 20, hoek Haringdijk/Knapenveldsweg en de gesloopte boerderij in het plangebied) zijn verlaten.

Conclusie en aanbevelingen:

De ruimtelijke ingrepen in Raalte Noord hebben tot een substantiële afname van de steenuilenpopulatie in dit gebied geleid. Compensatie hiervan is onmogelijk; daar waar het leefgebied is verdwenen door woningbouw en dergelijke komt een verloren gegaan territorium nooit terug. De steenuilenpopulatie kan wel worden ondersteund door compensatie aan te bieden in die gebieden die nog geschikt zijn. Daar kunnen maatregelen worden genomen ter verbetering van het prooiaanbod, rust- en schuilgelegenheid en broedgelegenheid. Deze maatregelen kunnen de aanwezige populatie ondersteunen en mogelijk zelfs resulteren in uitbreiding van het aantal territoria. De aanwezige dichtheid biedt hiervoor zeker mogelijkheden. Gezien het feit dat steenuilen toch echte “erfbewoners” zijn adviseren we bij het uitvoeren van maatregelen, naast een voor steenuilen optimale inrichting van “het dorpsbos” ook nadrukkelijk samenwerking te zoeken met de bewoners van erven ten noorden van het plangebied (raarhoeksweg en knapenveldseweg). Kleinschalige aanpassingen en het creëren van broedgelegenheid op die erven kan een wezenlijke bijdrage leveren aan de instandhouding van de resterende steenuilenpopulatie. Onze ervaring is dat erfbewoners, indien zorgvuldig benaderd en geïnformeerd, zeer wel genegen zijn om rekening te houden (lees maatregelen te nemen of zaken achterwege te laten) met steenuilen.

In aanmerking nemend dat de populatie de laatste jaren, onder invloed van de gerealiseerde woonwijk, fors is afgenomen zou het de gemeente Raalte sieren daadwerkelijk maatregelen ter versteviging van de huidige populatie te ondersteunen.

De steenuilenwerkgroep in Raalte is bereid om actief mee te denken over de inrichting van het dorpsbos, beoordelen geschikte plaatsen voor nestkasten en te helpen bij het daadwerkelijk plaatsen hiervan.

Maart 2009,

Emiel Blanke

Coördinator steenuilenwerkgroep Raalte